

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Nógrád Megyei Bíróság dr. Szöllősi József ... szám alatti ügyvéd által képviselt ...
... szám alatti felperesnek -
dr. Horváth Zoltán ... szám alatti jogtanácsos által képviselt ... Megyei Múzeumi
Szervezet ... szám alatti alperes ellen szerzői jogi igény iránt indított perében
meghozta a következő

í t é l e t e t:

A megyei bíróság a felperest keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg
200.000.- (kettőszázezer) forint perköltséget, míg az államnak külön felhívásra
265.500.- (kettőszázhatvanötezer-ötszáz) forint le nem rótt eljárási illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Fővárosi Ítéltáblához
címezett, a Nógrád Megyei Bíróságon 3 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet
élni.

A bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson
kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet
indokolására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A megyei bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési idő lejártá előtt
előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a Fővárosi Ítéltábla fellebbezésüket
tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a Fővárosi Ítéltábla előtti
eljárásban a jogi képviselet kötelező.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság az eljárás adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A felperes 1986. szeptember 8. napján került kinevezésre a

... Múzeumba néprajzos beosztásba, ahol 2005. október 27. napjáig állt közalkalmazotti jogviszonyban. A felperes 2000. július 1. napjáig főmuzeológus volt, majd 2000. július 1. napjától 2003. május 31. napjáig magasabb vezető beosztást töltött be, múzeumigazgatója volt a

... Múzeum Szervezetnek. 2003. június 1. napjától ismételten néprajzos muzeológus munkakörben dolgozott.

A felperes magasabb vezetői megbízása közalkalmazotti jogviszonyára épült. Munkaköri leírása értelmében igazgatóként intézményvezetői feladatokat látott el.

A peres felek által 2003. szeptember 15. napján aláírt munkaköri leírás értelmében a felperes, mint néprajzos muzeológus feladatai közé tartozott elsősorban a megye népi kultúráját dokumentáló tárgyak, emlékek gyűjtése,

a múzeum néprajzi és segédgyűjteményeinek gyarapítása, az érvényes gyűjtési koncepció szempontjai szerint. A munkaköri leírás 4. pontja értelmében az általa gyűjtött tárgyak, illetve az általa készített fényképek dia, és magnetofon felvételek szakmai nyilvántartását az érvényes múzeumi jogszabályok szerint végzi, illetve irányítja. Ugyanez vonatkozik a témagyűjtései letisztázott anyagára is. Felelős e nyilvántartások naprakész állapotáért. A 7. pont értelmében tudományos feldolgozó tevékenysége elsősorban a múzeumi gyűjteményekre épül, munkája eredményeiből tudományos publikációkat készít. A 10. pont értelmében részt vesz a múzeum közművelődési munkájában, így önállóan megfogalmazott forgatókönyv alapján időszaki és állandó kiállításokat rendez, a szaktudomány eredményeit ismeretterjesztő előadások, és publikációk formájában népszerűsíti.

A felperes 1996. és 2003. év között jelentős számú diafelvételt készített, melyeket a ... lévő irodájában tárolt. A munkáltató által rendelkezésére bocsátott számítógépén tárolta a tudományos kutatási anyagait, illetve a perbeli ..., illetve ... Megye ezeréves történetében című könyvek anyagát is elmondása szerint.

A felperes 1998. évben a hazaszeretet témakörében kiállítást készített a munkáltatójánál, amely egy évig volt látogatható. Ezt követően 2001. őszétől 2002. őszeig elkészítette a felperes a ... című könyv kéziratát. A ...Megye ezeréves történetében című könyv kéziratát 2002. tavaszától 2003. tavaszáig készítette a felperes.

A ... című könyv 2002. évben jelent meg, szerzője ..., kiadója a ... Megyei Múzeum, és a szerző, míg a felelős kiadója ..., mint megyei múzeum igazgató volt. A könyv lényegében a 1998. áprilisától 1999. augusztus végéig látogatható ... Emlékanyag az ... Tiszteletére „című jubileumi kiállítás feloldozása, ugyanakkor sokrétű témaelemzés széles történeti áttekintést tartalmaz. A könyv utolsó fejezetében szerepel a kiállítás műtárgy jegyzéke, katalógusa is.

A könyv megjelentetéséhez támogatást nyújtott a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alapprogram, ... Város Önkormányzata, ...Megye Területfejlesztési Tanácsa, A ... Alapítvány, a ...-Magyarországi Regionális Fejlesztési Rt. ... valamint a ... Múzeum fenntartója a ... Megyei Önkormányzat közgyűlése is.

A felperes, mint fő muzeológus munkáltatója nevében 1999. szeptember 28-án pályázatot nyújtott be a ... című könyvformátumú katalógus megjelentetéséhez, a Népművészeti Kollégiumhoz. Ugyancsak pályázat került benyújtásra még 1999. évben a Nemzeti Kulturális Alap programigazgatóságához, a pályázatot a ...Megyei Múzeumok Igazgatósága nyújtotta be. A felperes, mint muzeológus a pályázati megbízottként szerepelt. A pályázati téma rövid leírásaként a ... című kiállítás könyvformátumú katalógusának megjelentetése került megjelölésre.

A ezeréves történetében című könyv 2003. évben jelent meg ugyancsak a ...Múzeum gondozásában, annak szerzője ..., kiadó a ... Megyei Múzeum és a szerző, felelős kiadó ... felperes, mint megyei múzeumigazgató.

Az előszóban szerepel, hogy Jézus Krisztus születésének 2000., illetve a Magyar Kereszténység és Államiság 1000. évfordulója hatására e jubileumi időpontokat a kettős témában foglalják összeg ...Megyei történelmi emlékeit.

... Múzeumban 2000. augusztusától 2001. októberéig volt látható a ...esztendejének ...Megyei emlékeiről készült mileneumi kiállítás. A könyv kiadására ugyancsak pályázati úton került sor. A pályázó a ... Megyei Múzeum volt. A felperes pályázati megbízottként szerepelt, illetve mint megyei múzeumigazgató a pályázatot maga is aláírta. A pályázat 2002. február 15. napján kelt.

A felperes a munkaviszonyának megszűnését követően különböző munkaügyi pereket kezdeményezett az alperessel szemben, többek között kártérítés iránt. Ennek kertében szerzői jogi igényt is előterjesztett, mely tekintetében a munkaügyi bíróság hatáskörének hiányát megállapítva a keresetlevelet áttette a ...Megyei Bírósághoz.

A ...Megyei Bíróság előtt a felperes a szerzői jogi igény tekintetében kereseti kérelmét többször módosította. Utoljára előterjesztett kereseti kérelmében kérte, hogy a felperes által 1996. és 2003. év között készült a népi gyógyászat, népi vallásosság, ünnepek, településnéprajz, és népi építészet tárgyú felvételeket tartalmazó 800-1000 darab diafelvétel tekintetében az alperes biztosítson hozzáférést a felperesnek, hogy a felperes felhasználhassa ezen diafelvételeket. Amennyiben ezt nem teszik részére lehetővé, abban az esetben kérte, hogy a bíróság alperest 1.000.000.- forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezze e körben. 5 db. Flopy lemez tekintetében, amelyen ugyancsak gyűjteményi anyaga volt található, valamint a munkahelyén

használt számítógépen tárolt adatai tekintetében, amelyek a könyveinek kéziratát tartalmazták, ugyancsak hozzáférés biztosítását kérte, amennyiben erre alperes nem ad módot, úgy 500.000.- forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezni alperest.

Kérte, hogy alperes részére szerzői jogi díj ellenértékeként adjon ki a ... című, valamint aMegye ... éves történetében című könyvéből 300-300 példányt, illetve annyi példányt, amennyi az alperest rendelkezésére áll. Amennyiben az alperes ennek nem tesz eleget, úgy a könyvek ellenértékeként a ... című könyv tekintetében darabonként 4850.- forintra, míg a ... éves történetében című könyv tekintetében 4.900.- forint darabonkénti összeg megtérítésére tartott igényt. Így a pertárgy érték 2.925.000.- forint a két db. könyv kiadása tekintetében, míg 1.500.000.- forint vagylagos nem vagyoni kártérítés összességében 4.425.000.- forint.

A felperes kereseti kérelmét arra alapította, hogy mind a diafelvételek, mind a számítógépen, illetve floppykon tárolt adatok tekintetében szerzői jog illeti a felperest, és azokhoz alperesnek hozzáférést kell biztosítania. A könyvek tekintetében hivatkozott a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXXVI. törvény

4. § (1) bekezdésére, 9. § (1) bekezdésére, 16. § (1) bekezdésére, valamint a 30. § (1) bekezdésére is.

Az alperes a felperesi kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen előadta, hogy a felperes mind a diafelvételeket, mind a tudományos anyagot, mind pedig a két db. könyvet közalkalmazotti jogviszonya keretében, munkaköri köteleességként készítette el, így a szerzői jogi törvény 30. § -a értelmében a mű jogos felhasználója az alperes. A felperes szerzői jogdíjra igényt nem támaszthat. A diafilmek, floppyk tekintetében vitatta azok számát, tartalmát.

A könyvek tekintetében előadta, hogy amennyiben a megyei bíróság megítélése szerint a könyvek elkészítése nem tartozott a felperes munkaköri kötelezettsége köré, abban az esetben figyelembe kell venni azt, hogy ha felperes ezen könyveket ellenérték fejében bocsátotta az alperes rendelkezésére, annak kiadása céljából a könyvek megjelentetésekor az alperessel szemben semmiféle díjigényt nem terjesztett elő, így megítélése szerint arra most sem tarthat joggal igényt.

Hivatkozott továbbá a követelések elévülésére arra figyelemmel, hogy a könyvek kiadására 2002., illetve 2003. évben került sor, míg az igényérvényesítésre csak 2008. december 16-án. A felperes munkaköri kötelezettsége körében hivatkozott a felperes munkaköri leírására, valamint a muzeális intézményekről a nyilvános könyvtári ellátásról, és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 42. § (2) bekezdésében foglaltakra is.

Hivatkozott arra, hogy a művek létrehozásához szükséges forrást a munkáltató saját költségvetéséből és pályázati támogatásból biztosította, jogdíjakat, kéziratért járó honoráriumot, nyomdaköltséget fizetett ki.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző) .

A 9. § (1) bekezdés értelmében a szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok - a személyhez fűződő és vagyoni jogok - összessége.

A (3) bekezdés értelmében a vagyoni jogok - a (4)-(6) bekezdésekben foglaltak kivételével - nem ruházhatók át, másként sem szállhatnak át, és azokról lemondani sem lehet.

A (6) bekezdés értelmében a vagyoni jogok a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel átruházhatók, illetve átszállnak. A jogszerző - a jogok átruházására irányuló szerződésé eltérő kikötése hiányában - a vagyoni jogokkal a továbbiakban rendelkezhet.

A szerzői jogi törvénynek a 2002. január 1. napjától 2003. december 11. napjáig hatályos 16. § (1) bekezdése értelmében a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű anyagi formában, és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására, és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználása engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

A szerzői jogi törvény 30. § (1) bekezdés értelmében eltérő megállapodás hiányában a mű átadásával a vagyoni jogokat a szerző jogutódjaként a munkáltató szerzi meg, ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége.

A törvény 31. § (1) bekezdés értelmében a szerzői jogok a szerző életében és halálától számított 70 éven át részesülnek védelemben.

A törvény 42. § (1) bekezdése értelmében felhasználási szerződés alapján a szerző engedélyt ad művének a felhasználására, a felhasználó pedig köteles annak fejében díjat fizetni.

A 45.§ (1) bekezdés alapján a felhasználási szerződést - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - írásba kell foglalni.

A (2) bekezdés értelmében nem kötelező a szerződés írásba foglalása napilapban, vagy folyóiratban történő közzétételre kötött szerződés esetén.

Az 56. § (1) bekezdés alapján kiadói szerződés alapján a szerző köteles a művet a kiadó rendelkezésére bocsátani, a kiadó pedig jogosult azt kiadni, valamint forgalomba hozni, és köteles szerzőnek díjat fizetni.

A megyei bíróság elsődlegesen az alperes elévülési kifogása körében megállapítja, hogy a felperesi követelés elévültnek nem tekinthető. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 31. §-a ugyanis rögzíti, hogy a szerzői jogok a szerző életében és halálától számított 70 éven át védelemben részesülnek, így az ezzel kapcsolatos igények elévülésére sem vonatkozhatnak a Ptk. általános elévülési szabályai. Így a megyei bíróság a felperes keresetét érdemben elbírálta.

Leszögezi a megyei bíróság, hogy a 800-1000 db diafelvétel, az 5 db floppy, valamint a munkahelyi számítógépen tárolt adatok tekintetében a felperes keresete arra figyelemmel került elutasításra, hogy a felperes a bírói felhívás ellenére sem pontosította a kereseti kérelmének tárgyát. Határozottan nem jelölte meg ezen diafelvételek illetve számítógépes adathordozók pontos tartalmát, így azok beazonosíthatatlanok.

Ugyanakkor maga a felperes is elismerte azt, hogy ezen gyűjtőmunkáját a közalkalmazotti jogviszonyának fennállása alatt végezte. A megyei bíróság e tekintetben megállapította, hogy a felperes által megjelölt diafelvételek, illetve floppy lemezen rögzített adatok elsősorban a munkaköri kötelességből eredő gyűjtőmunkának az eredményeit tartalmazzák magának a felperesnek az előadása szerint is, így a felperes ezekre a szerzői jogról szóló

1999.évi LXXVI. törvény 30. §-a alapján nem támaszthat igényt, tekintetben a vagyoni jogok egyértelműen az alperest, mint munkáltatót illetik meg.

A ..., valamint a ... történetében című könyvek tekintetében a megyei bíróság tényként állapította meg, hogy azok szerzője kétséget kizáróan a felperes. Megállapította a megyei bíróság továbbá, hogy ezen könyvek a felperesnek az alperesnél végzett munkakörébe tartozó feladatai során gyűjtött anyagra épülnek. A felperes által munkaköri kötelezettsége körében szervezett kiállítások anyagait dolgozzák föl. Ugyanakkor a felperes munkaköri kötelezettsége körében nem tartozott ezen könyvek megírása.

A szerzői jog törvény magyarázata szerint a munkaviszonyból folyó köteletség tartalmát a munkajogi szabályok és a munkaügyi bírói gyakorlat szerint kell értelmezni. Ez a köteletség objektív, nem attól függő, hogy mi a munkavállaló szerző szándéka az alkotáskor. A kötelességekénti alkotás minősítésénél az sem számít, hogy az munkahelyen, munkaidőben történik-e, hiszen az alkotói tevékenységnek jellemzője, hogy nem mindig szorítható munkajogi ritmusba.

A kötelességből történő alkotás fogalma a közszolgálati, közalkalmazotti szolgálati viszonyban is e jogviszonyok sajátos szabályai szerint ítélandó meg. A konkrét

jogviszonyban a munkaszerződésben, munkaköri leírásban, kollektív szerződésben meghatározott munkaköri feladatokból kell kiindulni.

A megyei bíróság megítélése szerint a két perbeli könyv esetében - bár egyértelműen a felperesnek muzeológusként történő gyűjteményi munkáján alapul, - azonban azok terjedelme, a téma tudományos feldolgozása meghaladja a felperes munkaköri kötelezettségét. A munkaköri leírás könyvek megírására nem tartalmaz rendelkezést, publikációs tevékenységet ugyan előír, de a két mű mind a terjedelménél, mind mélységénél fogva a megyei bíróság megítélése szerint ezen publikációs kötelezettséget meghaladja.

Mindezekre tekintettel a megyei bíróság tényként állapította meg, hogy a perbelei két könyv megírása nem volt a felperes munkaköri kötelezettsége, így azok tekintetében a szerzői jogok egyértelműen a felperest illetik meg.

Megállapította ugyanakkor a megyei bíróság, hogy az alperes részéről jogosulatlan felhasználásra nem került sor, hiszen maga a felperes is egyértelműen adta elő a peres eljárás során azt, hogy a könyvek megírását követően annak az alperesen keresztül történő megjelentetése szándékában állt, ő maga tevőlegesen közreműködött, mint az alperesi múzeum szervezet dolgozója, illetve igazgatója a könyvek megjelentetésében. Lényegében a felperes mint kiadónak, az alperesnek a rendelkezésére bocsátotta ezen könyveket.

Egyértelmű a szerzői jogi törvény rendelkezése a felhasználási szerződések tekintetében, amikor a felhasználási szerződésekre általánosságban írásbeli alakot ír elő.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 45. § (1) bekezdéséhez fűzött magyarázat egyértelműen kimondja, hogy az írásbafoglalás elmaradása a felhasználási szerződés semmisségét eredményezi.

A peres felek a peres eljárás során egyezően nyilatkoztak atekintetben, hogy a felperes és alperes között a könyvek kiadása tekintetében írásbeli szerződés nem született.

A megyei bíróság erre figyelemmel megállapította, hogy a felperes és alperes között a könyvek kiadása tekintetében létrejött megállapodás az írásbeliség hiányára figyelemmel semmis. Egységes és következetes a bírói joggyakorlat atekintetben, hogy semmis szerződésekhez jogkövetkezmény nem fűzhető.

Minderre figyelemmel a felperesnek a könyvek szerzői joga tekintetében előterjesztett igénye vonatkozásában a peres felek között létrejött szerződés semmisségére

figyelemmel vagyoni jogi igénye sem lehet, így a felperes teljes keresetét a megyei bíróság elutasította.

A felperes pereszes lett, így a Pp. a 78.§ (1) bekezdés alapján köteles az alperes perrel felmerült költségeinek megfizetésére. A felperes perköltségeinek megtérítésére jogtanácsosi munkadíja, valamint utazási költsége tekintetében tartott igényt. A megyei bíróság a rendelkező részben meghatározott 200.000.- forintban állapította meg az alperesnek járó perköltséget a végzett munkára, a per tárgyára figyelemmel, mely perköltség a jogtanácsosi munkadíjat és az utazási költségeket is tartalmazza.

A felperes teljes keresete 4.425.000.- forint pertárgy értékre irányult, így a megyei bíróság ezen összeg 6 %-ának megfelelő illeték lerovására kötelezte a személyes illetékfeljegyzési jog kedvezményben részesült pereszes felperest az állam felé.

A fellebbezési lehetőség a Pp. 233. §-án, a tájékoztatás a Pp. 256/A. és 73/A. §-án alapul.

Balassagyarmat, 2010. február 16. napján

Kunné dr. Sándor Krisztina sk.
bíró